

Eén jaar **Oekraïners**
in Essen

Inleiding

Beste lezer,

Het jaar 2022 zal in herinnering blijven als een zwart jaar, een jaar waarin in Europa opnieuw een oorlog woedt. In Oekraïne, een land dat op ongeveer 1.600 kilometer ligt van Essen, hetzelfde als de afstand van Essen tot Rome. De gevolgen zijn rampzalig. Honderdduizenden doden en gewonden, dorpen en steden in puin, gezinnen uit elkaar gerukt... Miljoenen Oekraïners, vooral vrouwen en kinderen, moesten vluchten.

Alsof het in de sterren geschreven stond, heeft onze mooie gemeente in 2022 haar officiële kleuren - geel en blauw - alle eer aangedaan. We liepen voorop in de hulp aan de vele Oekraïense ontheemden. We mogen gerust zeggen dat we een voorbeeld zijn voor andere gemeenten.

Deze brochure is een weergave van alles wat er gepresteerd is om onze Oekraïense gasten op een vriendelijke manier op te vangen. U zal merken dat dit vooral een verhaal is van warme mensen. Van ambtenaren die met passie hun beroep uitoefenen, van gezinnen die hun deuren openzetten, van vrijwilligers die creatief in de bres springen. En van Oekraïense ontheemden die rust en veiligheid vonden, en dankbaar zijn.

Of hoe een gemeente groot kan zijn!

Een fiere burgemeester,

Gertjan Van Tichelt

Essen helpt Oekraïne

Wanneer je dit leest, woedt er al meer dan één jaar een gruwelijke oorlog tussen Oekraïne en Rusland.

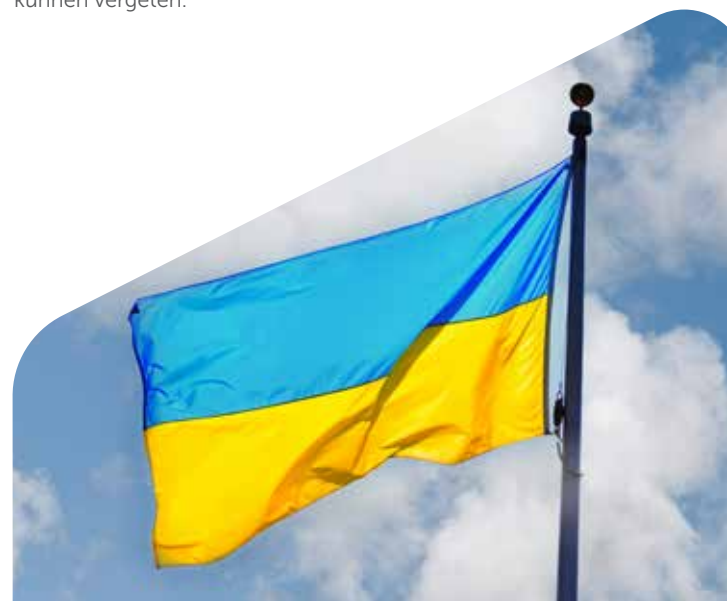
De landen leven al sinds 2014 in onmin met elkaar. Op 24 februari 2022 escaleerde het conflict toen de Russische president Vladimir Poetin een militaire operatie aankondigde. Het was de start van de grootste oorlog op Europese bodem sinds de Tweede Wereldoorlog.

Kort na de inval engageerde Essen zich om mensen uit Oekraïne op te vangen. Het afgelopen jaar vonden meer dan 160 Oekraïners veilig onderdak en een warme thuis bij 40 gastgezinnen in Essen.

Meer dan 100 vrijwilligers hielpen mee en zorgen er vandaag nog steeds voor dat die mensen soms even de zorgen van het thuisfront kunnen vergeten.

In deze brochure blikken we terug op '1 jaar Oekraïners in Essen'. We maken een jaaroverzicht met getuigenissen van betrokkenen. Vanuit verschillende invalshoeken kijken we naar de voorbije twaalf maanden. De gemeente Essen bedankt iedereen die heeft bijgedragen aan een warme thuis in Essen voor de mensen uit Oekraïne. Zowat elke Oekraïner die in deze brochure een getuigenis gaf, wil nadrukkelijk zijn dank uitdrukken voor wat Essen voor hen heeft betekend.

Staatssecretaris Mahdi lanceerde een oproep naar steden en gemeenten om een inschatting te maken van beschikbare crisisplaatsen onder de #plekvrij. Essen gaf aan dat het ruim honderd Oekraïners kon opvangen.

De **eerste Oekraïense ontheemden** komen aan in Essen. Zij geraken hier via familie, vrienden of kennissen. Twee van hen zijn Anastasia Plesovskiykh en Natalia Oesjakova.

Anastasia: "Een jaar geleden brak er oorlog uit bij mij thuis in Oekraïne. Dag en nacht weerklonken er sirenes voor luchtaanvallen. Ik was bang en erg in de war. We wisten niet wat er zou gebeuren. Toen belde mijn familie uit België me om bij hen te komen logeren. Iedereen hoopte dat het niet lang zou duren. Het liep anders en ik woon nu al meer dan een jaar in Essen."

Natalia: "Sinds een jaar woon ik in België, in het prachtige Essen. Ik dank oprecht alle inwoners voor de warmte en de zorg waarmee jullie mij hebben ontvangen."

3/3/2022

De burgemeester richt een **Oekraïnecel** op. Die kijkt op een eerste overleg hoe het oorlogsvluchtelingen kan begeleiden en opvangen. De cel besliste ook om mee te werken aan de **hulpactie** die Kristof Van Deyck en zijn partner Khrystyna Smetaniak hebben opgezet.

Kristof: "Op 9 maart 2022 vertrok ons eerste transport naar Oekraïne met een Oekraïense vrachtwagen van DBT in Nieuwmoer. Begin maart 2023 zaten we aan 42 vrachtwagens die goederen ter plaatse hebben gebracht. De komende weken staan er nog minstens 5 op de planning. Wij blijven doorgaan zo lang het nodig is."

Wij kunnen dit alleen maar realiseren door de steun van veel mensen. In totaal zamelden we bijna 58.000 euro in. Daarmee financieren we de transporten en kopen we medisch materiaal en verzorgingsproducten aan. De gemeente Essen gaf 2.000 euro voor transportkosten en zorgt ervoor dat we altijd met alle vragen bij hen terecht kunnen."

Druppelsgewijs komt er info binnen van de federale en Vlaamse overheid over de aanmeldprocedure en de financiering van opvangplaatsen. De medewerkers van de gemeente moeten veel zelf uitzoeken, maar door een goede samenwerking, wordt er op korte tijd veel gerealiseerd. Ann Francken coördineert mee de **Oekraïnecel** van de gemeente.

Ann: "Uiteraard kwam deze crisis vrij onverwacht en moest plots ons ander werk wijken. We konden op voorhand écht niet inschatten wat er op ons af kwam. Het ging niet alleen over opvang, maar om het hele kader errond. De info vanuit de Federale en Vlaamse Overheid kwam maar druppelsgewijs binnen terwijl wij 'in het veld' al met situaties zaten die we moesten oplossen. Als gemeente zorgden we onder meer voor een welkomstbrochure voor Oekraïners en een infofolder voor gastgezinnen en vrijwilligers. Er verschenen speciale nieuwsbrieven, en een aparte webpagina. We lanceerden ook een crisisnummer waarop iedereen terecht kon voor meer informatie."

vlnr: Ann Francken, Renate Landa, Stef Loos

5/3/2022

Op dit moment zijn er 8 Oekraïense ontheemden in Essen. De Poolse gemeente **Niepolomice**, met 12.000 inwoners, kan 400 vluchtelingen opvangen, maar op dat moment zijn er daar al meer dan 3.000. Op 10 maart beslist het Essense schepencollege om een bus in te leggen naar Polen om een 70-tal Oekraïners naar hier te brengen.

Michel Hebda, burgemeester van Niepolomice: "We moesten de vluchtelingen in zeer korte tijd voorzien van onderdak, voedsel en psychologische hulp. Toen kwam de vraag naar werk en plaatsen op scholen. Voor zo'n kleine gemeente als ons was dat een hele onderneming. Gelukkig toonden veel Europese partners zich solidair. Eén daarvan was de gemeente Essen. Het was zeer bemoedigend om al deze mensen aan boord te zien stappen van de bus. Aan de ene kant bang voor hun toekomst, aan de andere kant blij dat ze niet alleen werden gelaten. Wij waarderen de samenwerking met Essen heel erg."

In de raadzaal komt een vijftal **Belgisch-Oekraïense koppels** samen die al langer in Essen wonen. Eén van de mensen die zich meteen engageert om te helpen, is Irina Vaiyman.

Irina: "De eerste momenten na de aankomst van de vluchtelingen waren heel emotioneel: mensen geloofden niet dat zij buiten gevaar waren, op een veilige plaats. Ze waren moe en een beetje in de war. Al die emoties: de vlucht voor de oorlog, het lange verblijf in Polen, de weg naar België, een land dat de meesten amper kenden."

Sommigen huilden op mijn schouder en zeiden: 'Ik wil gewoon naar huis'. Ze maakten zich zorgen over waar ze gingen wonen. Konden ze hier werken en zijn er scholen voor de kinderen? Het was veel om in één keer te verwerken."

12/3/2022

14/3/2022

De gemeente legt een **bus** in naar Niepolomice in Polen. Lenni Buvens, diensthoofd van de sociale dienst, en stagiaire Olivia reizen mee.

Lenni: "We stopten eerst bij het gemeentehuis waar we een ontmoeting hadden met de burgemeester en schepen. Uiteindelijk reisden er 67 mensen en zelfs ook 1 kat en 1 fret mee naar België. Onderweg hebben we, net voorbij Krakau, nog 9 personen opgepikt die naar Nederland moesten. Dit werd gecoördineerd door een lokale hulporganisatie. De reis naar Polen was best heftig. We zijn even in het station van Krakau geweest en daar zag je heel veel mensen op de grond slapen en wachten."

Meer dan 100 geïnteresseerden komen naar de **infoavond voor vrijwilligers en gastgezinnen**. Tijdens de presentatie hebben ze 'live' contact met de bus die onderweg is vanuit Polen.

Anneke Verellen van de sociale dienst werkt mee aan de screening van de **gastgezinnen**.

Anneke: "Het was pakkend om te zien hoeveel warmte en gastvrijheid de mensen van Essen uitstraalden. Zo'n oorlog wil niemand meemaken, maar de vluchtelingen uit Oekraïne zijn hier echt met open armen onthaald."

15/3/2022

Sommige gastgezinnen horen op de infoavond dat zij de volgende dag al mensen uit Oekraïne in huis zullen hebben. Zo ook Bart en Maddy:

Bart, Mila en Maddy

Bart: "Toen we het nieuws over de oorlog hoorden, waren we meteen bereid om te helpen. Op 16 maart 2022 kwam Mila, een alleenstaande vrouw die bij ons haar 60ste verjaardag vierde. Mila spreekt alleen Oekraïens, wat soms lastig is, maar gelukkig is er Google Translate. En intussen spreekt ze een beetje Nederlands en Engels. Wij vinden haar een heel moedige vrouw die we zolang het nodig is onderdak bieden. Uiteraard wil ze heel graag terug naar huis, maar niemand weet wanneer dat zal kunnen."

Na een **lange busreis** uit Polen komen 67 Oekraïners aan in Essen. In het dienstencentrum krijgen ze een warme maaltijd aangeboden. De dienst **Burgerzaken** zorgt voor de registratie en brengt hen in contact met de gastgezinnen.

Kathy Anné van Burgerzaken kijkt terug:

Kathy: "Na de maaltijd kopieerden wij paspoorten en geboorteaktes. Zo moesten zij niet naar onze dienst komen en konden wij al documenten opmaken voor de registratie in Brussel. Ik vond het schrijnend om te zien hoe weinig bagage sommigen bij hadden. Je weet dat ze gevlucht zijn, maar dat kwam toch binnen. De mensen zagen er moe en gedesoriëteerd uit na de busreis.

Tot de meeste Oekraïners hun documenten hadden, schakelden we met onze volledige dienst een versnelling hoger. We hielden die periode onze loketten een hele dag open voor alle Essenaren. Achteraf gezien is het knap wat er allemaal op een korte periode werd opgezet en hoeveel mensen mee op de kar sprongen."

16/3/2022

Na de **warme maaltijd** volgen **administratieve verplichtingen** en maken de Oekraïense ontheemden kennis met de **gastgezinnen**. Terwijl de ouders wachten, ontfermt Yana Rombaut zich buiten over de kinderen.

Yana: "Toen de bus aankwam en alle mensen uitstapten, heb ik even een traantje weggepinkt. Ik kon mezelf niet voorstellen hoe het moet zijn om je vertrouwde omgeving halsoverkop te verlaten. Op de infoavond stelde ik voor om de kinderen te entertainen na hun aankomst. Iedereen vond dit een goed idee. Van de gemeente kreeg ik spelmateriaal: ballen, frisbees, hoelahoep, krijt, parachute, ... Ik ging met de kinderen naar buiten om te spelen. Het deed iedereen deugd om hun kinderen nog eens te zien lachen."

16/3/2022

Er verblijven nu ongeveer 90 Oekraïense ontheemden in Essen. Samen met een grote groep enthousiaste vrijwilligers maakt de gemeente hen wegwijs in Essen en helpt het met de **registratie in Brussel**. De gemeente legt een bus in naar de hoofdstad waar alle mensen uit Oekraïne zich moesten aanmelden.

Vrijwilliger Stefan Boyen begeleidt enkele keren Oekraïners uit Essen naar Brussel:

Stefan: *"Ik trok twee keer, samen met een viertal mensen, per trein naar de Heizel. Daar moesten zij zich bij een identiteitscontrole aanmelden in afwachting van officiële papieren. Bij aankomst was het daar één grote chaos, eigenlijk mensonwaardig. Later heeft de gemeente een bus ingelegd en ook die grotere groep heb ik toen op de bus begeleid naar Brussel. De mensen uit Oekraïne zijn heel dankbaar."*

Maart 2022

De mensen uit Oekraïne kunnen voor dagdagelijkse inkopen terecht bij de sociale kruidenier 't Kabaske. Tony Michielsens is één van de vrijwilligers die daar regelmatig helpt.

Tony: *"In totaal houden wij 't Kabaske draaiende met een groep van ongeveer 40 vrijwilligers. Mensen kunnen hier aan sterk verminderde prijzen inkopen doen. Naast de miserie van de oorlog is het voor hen financieel ook niet makkelijk. Net als onze andere klanten waarderen de mensen uit Oekraïne heel erg wat wij voor hen doen. Ons klantenbestand verdubbelde bijna sinds we ook hen helpen. Dat betekent natuurlijk dat wij grotere voorraden moeten aanleggen, maar met de hulp van enkele trouwe sponsors lukt dat wel."*

De gemeente start samen met een aantal vrijwilligers een grote **inzameling van goederen** voor de inrichting van de toekomstige woningen voor de ontheemden. Bedtime doneert meubels, kussens en dekbedden. De firma Boden stelt in de industriezone Rijkmaker twee loodsruimtes ter beschikking. Vrijwilligers zijn er dagenlang in de weer met het sorteren van alle materialen.

De IT-dienst van de gemeente zorgt ter plaatse voor WiFi en een tablet om alle goederen te registreren. Werkmannen van de gemeentelijke technische dienst halen spullen op bij de mensen thuis. Eén van hen is Frank Baetens.

Frank: *"Op verschillende dagen reden wij met onze vrachtwagen rond om spullen op te halen bij de mensen. Het was mooi om te zien wat ze allemaal wilden meegeven."*

Hilde Claessens coördineerde de inzameling van de goederen.

Hilde: *"Nog voor de oproep voor vrijwilligers informeerde ik bij de gemeente wat ik kon doen. Ze vroegen mij om het ophalen van spullen bij mensen in Essen te coördineren. Wie wou wat geven? Brengen die mensen dat zelf of sturen we de ophaaldienst? Zijn de goederen zeker in goede staat? Zo'n vragen probeerde ik zo snel mogelijk te beantwoorden en alles in goede banen te leiden."*

Verder hebben wij enkele maanden een mama en een kindje van vijf opgevangen, net als een tante van de vrouw. Wij kijken heel positief terug op het afgelopen jaar en hebben er zeker geen spijt van gehad dat we ons zo snel aanboden om te helpen."

Maart 2022

De eerste dagen in een gastgezin...

Jos Vrints: "In maart vorig jaar reageerden wij op de oproep #plekvrij dat wij onze vakantiewoning ter beschikking wilden stellen. Zo kwamen er drie volwassen vrouwen met vier kinderen bij ons terecht. Vandaag wonen zij er nog altijd. Ondertussen zijn de drie dames allen aan het werk als keukenpersoneel of poetshulp en in het begin deden ze ook enkele maanden vrijwilligerswerk in De Bijster."

We vieren samen verjaardagen, maken uitstappen zoals naar de carnavalstoet, de paasmarkt of naar zee. Mocht de situatie zich opnieuw voordoen, zouden wij meteen onze woning weer aanbieden."

Jos en Greet Vrints en gasten

Maart 2022

18/3/2022

Het **Oekraïnegastcafé** opent de deuren. Hier kunnen mensen uit Oekraïne terecht met praktische vragen én om ervaringen uit te wisselen. Liudmila Derkach gaat een aantal keer naar het Oekraïnegastcafé.

Liudmila: "Het was een echte ontmoetingsplaats voor ons allemaal. Die zaal was de eerste ruimte die we zagen toen we met de bus aankwamen. We waren erg moe en uitgeput na een lange reis. Het was de eerste plek waar we ons veilig voelden. Later kwamen we elke week samen in het café. De gemeente gaf ons elke keer hulp of stelde activiteiten voor. We maakten er kennis met het culturele leven in Essen en konden ons inschrijven voor excursies, taalcursussen bij Tatteltjee, Bovendien ontmoetten wij andere Oekraïners en konden wij elkaar steunen."

De gemeente, de sociale dienst en alle inwoners van Essen hebben er niet alleen voor gezorgd dat we onderdak hebben, maar geven ons ook het gevoel dat we er echt bijhoren."

In het Tatteltjee starten **lessen Nederlands**. Eén van de vrijwilligers die zich hiervoor engageert, is Ingrid Baerts.

Ingrid: "Ik engageerde me om mee Nederlandse les te geven. De eerste dag heerste er in de klas van Tatteltjee chaos. Ongeveer 30 volwassenen wachtten op de les, terwijl baby's lagen te slapen in de gang en kinderen binnen en buiten liepen."

De samenstelling van de groep was heel divers: een dierenarts, ingenieur, concertviolinist, poetsvrouw, bakkerin, met leeftijden tussen 20 en 60 jaar. Sommigen spraken Engels, anderen gebruikten vertaalapps op hun telefoon. Er werd in die eerste twee weken niet over de oorlog gepraat. De laatste dag bakten wij wafels voor hen en verwendeten zij ons met prachtig versierde taarten in blauw/gele kleur als bedanking.

Op twee weken Nederlands leren is niet gemakkelijk. Joke Mol en ik zijn op eigen initiatief verdergegaan. Bijna iedereen kwam terug en je zag hen ontdooien. Er werd gelachen en soms hoorden we een verhaal van het thuisfront. Tot het einde van het schooljaar gaven we les."

21/3/2022

Elke dinsdag en donderdag kunnen Oekraïners terecht voor **vragen op de Sociale Dienst**. Ook de mutualiteiten organiseren informatiemomenten. Met Victoria Kovalchuk of Lesia Stelmakh is er steeds een tolk aanwezig.

Victoria: "Overal waar ik kan helpen, spring ik bij. Zo help ik bijvoorbeeld bij het voorbereiden van een sollicitatiegesprek of ik ga mee naar de dokter."

In de vroegere bib in Heikant richten enkele vrijwilligers een **tijdelijk winkeltje** in. Danny Wuylts is er nauw bij betrokken.

Danny: "De meeste mensen kwamen hier letterlijk aan alleen met de kleren die ze droegen. Omdat we zoveel kledij binnenkregen van Essenaren, zochten we een plaats om dat op een deftige manier aan te bieden. Van de gemeente mochten we de vroegere bib gebruiken. Het uitzoeken van de verzamelde goederen vroeg heel wat vrije tijd, maar we deden dat met plezier. Twee avonden per week kwamen vluchtelingen langs. Zij waren heel blij met de geboden hulp en maakten van de uitstap naar de winkel ook een moment om te verbroederen."

Half maart 2022

23/3/2022

96 Oekraïense ontheemden verblijven in Essen. Het OCMW besluit om vluchtelingen die nog geen A-kaart hebben een **uitkering** te geven. Bij de sociale dienst is het een komen en gaan. Dat bevestigen medewerkers Gitte Dejonge en Hester Jacobs.

Gitte en Hester: "Met een beperkt aantal collega's verwerkten we dubbel zoveel dossiers als anders. Een helse periode, maar we hebben op korte tijd voor een grote groep mensen alles voorzien wat ze nodig hadden. Zowel onderdak, administratie als een uitkering. Heel veel mensen uit Essen toonden zich erg gastvrij en boden spontaan hulp aan."

De **secundaire scholen** uit Essen overleggen met de gemeente hoe ze leerlingen uit Oekraïne kunnen opvangen. Nancy Lenaert, directrice van Sint-Jozef, licht toe.

Nancy: "De directies van de vrije middelbare scholen zaten samen met de gemeente en twee tolken. We spraken af om de leerlingen per leeftijden te verdelen. Elke school verwelkomde 4 à 5 leerlingen uit Oekraïne."

"Op Sint-Jozef sloten ze aan in het derde middelbaar. Sommige lessen waren haalbaar om mee te volgen, maar ze hadden ook een eigen ruimte om afstandsonderwijs te volgen uit Oekraïne. Dat verliep vrij vlot."

De **basisscholen** gaan ook in overleg en kiezen voor een combinatie tussen afstandsonderwijs en lessen/activiteiten in een Essense school.

25 en 28/3/2022

Er volgt een **infoavond voor alle Essense basisscholen en Oekraïners over het onderwijs in België**. De toegekomen kinderen maken er kennis met hun school en met elkaar. Tolken helpen waar nodig. Op dat ogenblik zijn er 9 kleuters, 13 lagereschoolkinderen en 21 scholieren. Maria Kembelet getuigt over hoe haar vijfjarige dochter hier naar school gaat:

Maria: "Toen ik in maart 2022 in Essen kwam, was ik in de war. Met welke uitdagingen zou mijn dochter te maken krijgen? Mijn dochter, Evelina, was toen 4 jaar en startte in een kleuterschool. Vanaf de eerste weken merkte ik dat ze al snel de taal oppikte. Ik was onder de indruk van de directie die zorgde voor assistenten die de Oekraïense taal kennen. Een belangrijk voordeel van de school is dat onze kinderen in dezelfde groepen studeren met lokale Nederlandstalige kinderen van dezelfde leeftijd. Als ik met Evelina haar dag op school bespreek, is het meteen duidelijk dat zij niet alleen 'op school zit', maar ook veel leert. De leerkrachten en opvoeders zorgen voor haar en de andere Oekraïense kinderen als tweede ouders en de school voelt aan als familie."

Intussen verblijven er **100 Oekraïners in Essen, verdeeld over 35 gastgezinnen**. Corona woedt nog en sommige mensen kregen in Oekraïne een Russisch vaccin dat bij ons niet erkend is. In Oekraïne werden kinderen niet gevaccineerd tegen kinderziekten of TBC. Daarom zitten ze met veel **medische vragen**. Eén van de vrijwilligers die hen daarbij helpt, is Hanna Bula-Martens:

Hanna: "Zelf kom ik uit Wit-Rusland en woon nu bijna twee jaar in Essen. Samen met mijn man hebben wij twee gezinnen opgevangen tot ze een woning kregen. In november verbleven er nog twee weken andere mensen bij ons. Ik heb veel contact met de mensen uit Oekraïne omdat ik hun taal spreek."

Als dokter kon ik veel mensen medisch advies geven en voor sommigen kon ik ook medicatie voorschrijven. Het vraagt tijd en energie, maar ik heb met veel mensen een vriendschap opgebouwd."

29/3/2022

De **Minder Mobielen Centrale** vervoert Oekraïners naar het vaccinatiecentrum. De communicatiedienst lanceert een eerste Oekraïenieuwsbrief uit een reeks van zes. Daarnaast verschijnen er ook **speciale nieuwsbrieven** voor de gastgezinnen en vrijwilligers. In die communicatie is er bijzondere aandacht voor 'Vlad', Vladyslav Zadvorny, een Oekraïense student die al langer in Essen woont en veel mensen helpt.

Vlad: "Eerst hielp ik bij de opvang van de bus die naar Essen kwam. Veel vertalen, helpen met praktische zaken zoals online bestellingen, simkaarten activeren, Ik ging een paar keer mee naar het vaccinatiecentrum om er te tolken en gaf Nederlandse les in Tatteljee. Als ze me deze zomer nog kunnen gebruiken bij de gemeente, kom ik met plezier terug."

Het is paasvakantie. De gemeente en Tatteljee bieden **lessen Nederlands** aan. Een zestigtal mensen meldt zich aan om onze taal te leren. Vrijwilligers voorzien ook **kinderanimatie**.

Ann Van Meensel en Greet Jacobs geven mee Nederlandse les in Tatteljee.

Ann: "Beroepshalve geef ik les aan anderstaligen in het buitengewoon onderwijs. Daar werk ik veel met prenten om Nederlands te leren. Die methode gebruikten we ook hier. Met prenten maken de kinderen duidelijk of ze honger of dorst hebben, of zich verdrietig voelen of pijn hebben."

Greet: "Ik was blij dat ik Ann mocht helpen in Tatteljee. In het begin verliep het wat chaotisch. Moeders met jonge kinderen verstonden ons niet. Met de hulp van een beetje Engels en de pictogrammen van Ann lukte het om hen wat Nederlands aan te leren. Zo leerden we bijvoorbeeld 'Hoedje van papier' aan."

4-18/4/2022

De gemeente ondersteunt gastgezinnen met zoveel mogelijk informatie. Ze bemiddelt waar nodig als er moeilijkheden opduiken en helpt met papierwerk. Hier start de zoektocht naar een **duurzaam woonaanbod** met een langere termijnoplossing voor de meeste mensen.

De **Oekraïense kinderen starten in de Essense scholen** op de eerste dag na de paasvakantie. Gerda Ketelers, directeur van de lagere school Mariaberg blikt terug:

Gerda: "Vorig schooljaar hadden we op onze school 3 Oekraïense leerlingen. Dit schooljaar hebben we in Mariaberg 10 leerlingen in de lagere school en 10 kleuters. We hebben een aparte taalklas met juf Kristien. We konden vaak beroep doen op Victoria, Lesia en nog vrijwilligers om te tolken. Met Svitlana vonden we bij de Oekraïense ontheemden ook een nieuwe poetsvrouw voor onze school."

"Als school hebben we ervaring met anderstalige leerlingen. Nu ging het opvangen op school verder: mensen zamelden spontaan kledij en spullen in. Ondanks de miserie die ze zijn ontvlucht, is het mooi om te zien hoe goed de kinderen zich voelen in de Essense scholen."

De gemeente neemt met Victoria Kovalchuk en Lesia Stelmakh **2 Oekraïense leerkrachten** in dienst. Zij spelen een belangrijke rol in de contacten tussen scholen, ouders, leerlingen en de ondersteunende diensten van de gemeente.

Lesia: "Ik kan amper beschrijven hoe het voelt om in een andere samenleving te leven, die een andere taal spreekt, andere tradities en gewoontes heeft. Velen van ons verloren hun moederland. Het Oekraïne van voor 24 februari 2022 bestaat niet meer. Gelukkig zijn de mensen van Essen heel lief voor ons. Ik wil graag iets terugdoen waar ik kan."

Victoria: "Ik vluchtte met mijn moeder en dochter. Na één maand in Essen begon ik hier te werken. Eerst begeleidde ik kinderen in de scholen van Mariaberg in Hoek, Centrum en Heikant, nu alleen nog in het Centrum. En ik doe al lange tijd vertaalopdrachten voor de sociale dienst. Twee momenten per week kom ik daarvoor naar het gemeentehuis."

19/4/2022

In de Dokter J. Goossenaertsstraat zorgt de gemeente, in samenwerking met NCW en De Ideale Woning, voor **18 appartementen** waar Oekraïners mogen intrekken.

Kristof Van Deyck zorgt er mee voor dat **speciale misvieringen** in Essen kunnen plaatsvinden.

Kristof: "Twee keer in de kerk van Essen Hoek en één keer in 't Centrum vond er een Oekraïense paasmis plaats. De vieringen werden geleid door pastoor Ruslan Pikh, een Oekraïner die in Antwerpen woont. Er was telkens een 50-tal gelovigen aanwezig."

24/4/2022

26/4/2022

Op dit moment wonen er 106 Oekraïense ontheemden in Essen. De Essense verenigingen zetten hun deuren open en er komen Oekraïense kinderen mee sporten en spelen bij de volleybal, voetbal, jeugdverenigingen, ...

Tijdens de **jobbeurs** zet een aantal bedrijven jobs in de kijker waarvoor kennis van het Nederlands geen vereiste is. Tineke Pockelé gaat als vertaler mee naar de jobbeurs:

Tineke: "Een jaar geleden meldde ik me als vrijwilliger omdat ik Russisch spreek. Sindsdien tolk ik bij de dokter, een oudercontact op school of dus de jobbeurs. Ik help met praktische vragen of ben een luisterend oor. Het zijn allemaal lieve, dankbare mensen. Ik vind het ongelooflijk hoe ze niet bij de pakken blijven zitten!"

Er zijn ongeveer **30 Oekraïners aan het werk** in Essen of omgeving. Anke Meeusen van de gemeentelijke sociale dienst licht toe:

Anke: "Je merkt dat de Oekraïners echt hun best doen om zich te integreren. De kinderen spreken al vlot Nederlands, de ouders volgen Nederlandse lessen en zoeken naar een job. Omdat de taal nog een grote drempel is, zijn de meesten als huishoudhulp aan de slag maar ze werken ook bij bakkers, restaurants en in een rusthuis."

17/5/2022

Op deze dag wonen er 119 Oekraïense vluchtelingen in Essen. **VDAB** komt naar Essen met vijf bemiddelaars om wie werk zoekt in te schrijven en te begeleiden. Greet Jacops, netwerkmanager lokale besturen bij VDAB Antwerpen, blikt terug:

Greet: "Ik herinner me die dag als een groot succes. Mensen moesten zich vooraf aanmelden en er kwamen toen 71 werkzoekenden uit Essen en de omliggende gemeenten langs. Essen was een pionier in hoe zij dit hebben aangepakt. Zo was er ook de lokale jobbeurs waarop bedrijven aangaven of ze geschikte jobs hadden."

10/6/2022

De eersten van in totaal 20 ontheemden nemen hun intrek in **de appartementen aan de Dr. J. Goossenaertsstraat**. De flats zijn mee ingericht door de technische dienst van de gemeente. Eén van de mannen die daarbij hielpen, is Wout van Eekelen:

Wout: "Vanuit de loodsen in de industriezone Rijkmaker verhuisden wij heel wat spullen naar die appartementen. Wij zorgden ervoor dat er overal tafels en stoelen stonden, bedden, kisten. We vervoerden ook veel televisies en wasmachines. En ook kleinere zaken als bestek of speelgoed voor de kinderen. Als er nu problemen opduiken met verwarming of elektriciteit, gaan wij ter plaatse om de mensen te helpen."

15/6/2022

Juli 2022

In de zomer verblijven er 118 Oekraïners in Essen. De huisarts in **Zorgpunt Grens** staat in voor de screening, vaccinaties en preventieve gezondheidszorg voor Oekraïense ontheemden.

Ter voorbereiding op de start van het schooljaar richt de gemeente een **zomerschool** in. Steven De Laet werkt eraan mee.

Steven: "Ik was zeker niet de enige die kwam helpen bij de zomerschool", lacht Steven. "Ons team bestond uit Helga, Linda, Jolien, Tine, Marnix, Jolien, Heleen, Liesbeth, Lieve, Iryna en Nataliia. Allemaal mensen met een pedagogisch diploma."

Samen hebben we vijf dagen kinderen en jongeren uit Oekraïne opgevangen in de GO!-school. De bedoeling was om spelenderwijs Nederlands aan te leren. In totaal waren er 15 deelnemers, van kleuters tot 16-jarigen. De kinderen reageerden verschillend. Sommigen verwachtten school en wilden de hele tijd op bankjes zitten en les volgen. Anderen vonden het leuker om te spelen. Het taalniveau van de kinderen was erg verschillend. Daarom probeerden we in kleine groepjes te werken."

8-12/8/2022

31/8/2022

Flor Cools schreef in juni vorig jaar een boekje 'Gestolen Nelleke' over zijn familiegeschiedenis. Hij **schenkt 500 euro**, de opbrengst van de verkoop, integraal aan de vluchtelingen uit Oekraïne. Op 31 augustus gaan burgemeester Gaston Van Tichelt en Lenni Buvens, diensthoofd van de sociale dienst, op bezoek in Sint-Michaël om hem te bedanken. (Foto: Noordernieuws)

Bij het begin van het schooljaar vangt Essen 126 Oekraïense ontheemden op. Toen de vluchtelingen arriveerden in Essen werden de leerlingen van het secundair afhankelijk van hun leeftijd opgevangen in Don Bosco-Mariaberg, Sint-Jozef of het College. Vanaf 1 september volgen ze samen les in de **OKAN-klas** op het Don-Bosco Mariaberginstituut. Inneke Van Hove, leerlingbegeleidster legt uit:

Inneke: "In september 2022 zijn wij op onze school een OKAN-klas gestart met 25 leerlingen. OKAN staat voor OnthaalKlas Anderstalige Nieuwkomers. Het grootste deel van de jongeren komt uit Oekraïne en woont in Essen, maar er zitten ook enkele leerlingen die in het asielcentrum van Kapellen verblijven. Voor onze school was dat een nieuwe uitdaging, maar alles is positief verlopen. Het Nederlands van de jongeren uit de OKAN-klas is intussen voldoende, waardoor een heel aantal in september dit jaar kan doorstromen naar een andere middelbare school in de regio."

1/9/2022

Op 23 september 2022 wordt de **eerste Oekraïense baby geboren in Essen**. Mama Vita vertelt over haar bijzondere ervaring...

Vita: "Toen ik naar België vluchtte met mijn twee zontjes, was ik zwanger. Mijn man bleef in Oekraïne omdat hij als soldaat ons land mee beschermt. Op 23 september ben ik in AZ Klina bevallen van mijn dochtertje Stefania. Alles verliep perfect."

23/9/2022

Oktober 2022

Enkele Oekraïense dames richten in oktober 2022 een **zangkoor** op. Initiatiefneemster Tetiana Tomashevka vertelt:

Tetiana: "Als we 's avonds samenkomen met andere Oekraïense vrouwen en ons thuisland missen, zingen we Oekraïense liederen. In Oekraïne zong ik in het koor van onze stad. Daarom stelden enkele dames mij voor om ons koor in Essen te organiseren. Een Oekraïens lied is een deel van onze cultuur. Het vertelt iets over onze geschiedenis, maar helpt ook om emoties los te laten. We treden regelmatig op. We zijn geen professionele zangeressen, maar we leggen onze ziel in elk van onze liedjes."

Eind oktober geeft Essen onderdak aan 130 Oekraïense vluchtelingen.

Tijdens **Wapenstilstand** betreft de gemeente de Oekraïense gemeenschap bij de herdenking.

11/11/2022

December 2022

Burgemeester Gaston Van Tichelt brengt een bezoekje aan de Oekraïense ontheemden om hen een hart onder de riem te steken tijdens de kerstperiode. Op dat moment viert hij ook de verjaardag van één van de Oekraïners mee.

Op zondag 21 januari 2023 organiseert de Oekraïense gemeenschap in Essen een **'Ukrainian Fair'** waarmee ze iedereen wil bedanken voor alle hulp. Victoria en Nataliya geven wat meer uitleg.

Victoria: "We wilden iedereen in Essen bedanken en een goede daad verrichten voor de mensen in Oekraïne. We boden tijdens de beurs traditioneel Oekraïens eten en drinken aan en er was een optreden van het Oekraïens zangkoor. Al het ingezamelde geld ging naar de missie van Ihor Vitenko om medicijnen te kopen voor de gewonde soldaten."

De Oekraïense Nataliya is al 21 jaar in België en woont 12 jaar in Essen.

Nataliya: "Vanaf het eerste moment dat de bus arriveerde in Essen meldde ik me aan om de Oekraïense mensen te helpen. In het begin hielp ik vooral met vertalen in Essen. We hebben ook twee mensen bij ons thuis opgevangen. Op de Ukrainian Fair hebben we samen met de gemeente en Oekraïners aan het Schildershof een boom geplant. Mijn pluszoon Brent gaf daarbij een speech. Wij verbazen ons hoe moedig, vastberaden en lief de 'nieuwe Essenaren' zijn!"

21/1/2023

Heuvelplein 23 – 2910 Essen
03 670 01 30
info@essen.be
www.essen.be